

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 19 sierpnia 2012 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wniosła o stwierdzenie nabycia z dniem 31 grudnia 2010 roku przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. w drodze zasiedzenia ograniczonego prawa rzeczowego w postaci służebności przesyłu na prawie użytkownika wieczystego nieruchomości (k. 207 akt) położonej w miejscowości P., gmina G., stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) dla której prowadzona jest księga wieczysta KW (...), opisując w treści wniosku zakres służebności będącej przedmiotem wniosku oraz sposób jej wykorzystywania.

Wnioskodawca wniósł także o obciążenie uczestników kosztami postępowania, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając opisane powyżej żądania wskazał, iż służebność przebiega na nieruchomości uczestników K. i L. małżonków R., w części na której posadowione są urządzenia infrastruktury elektroenergetycznej stanowiące własność wnioskodawcy w postaci: linii napowietrznej nn-0,4 kV wraz z jednym słupem ŻN, przyłącza kablowego do budynku nr (...). Przedmiotowa linia wybudowana została w 1990 roku, kiedy to własność nieruchomości gruntowej przysługiwała Skarbowi Państwa. Jednocześnie wnioskodawca wskazał, iż sam wnioskodawca jak i jego poprzednicy prawni korzystali z przedmiotowych urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej łącznie przez okres ponad 20 lat. W dacie objęcia w użytkowanie wieczyste przedmiotowej nieruchomości przez uczestników, linia energetyczna 0,4 kV była już na niej posadowiona, a zatem uczestnicy nabywając nieruchomość powinni zdawać sobie sprawę z faktu lokalizacji ww. urządzeń przesyłowych. Wnioskodawca pozostaje przy tym bezpośrednim sukcesorem prawnym państwowych jednostek organizacyjnych, które wybudowały i użytkowały linie energetyczną.

Uczestnicy K. R. oraz L. R. (1), w odpowiedzi na wniosek, wnieśli o jego oddalenie w całości oraz o włożenie na wnioskodawcę obowiązku zwrotu na ich rzecz kosztów postępowania.

Uzasadniając swoje stanowisko uczestnicy wskazali, iż z treści wniosku nie wynika, czy wnioskodawca wnosi o ustalenie, że dokonał zasiedzenia służebności przesyłu na prawie własności, czy też na prawie użytkownika wieczystego. W ocenie uczestników po stronie wnioskodawcy nie wystąpiły wszystkie niezbędne przesłanki zasiedzenia służebności przesyłu; zakwestionowali oni nieprzerwane posiadanie urządzeń przesyłowych przez wnioskodawcę, które znajdują się na ich nieruchomości, pozostawanie w dobrej wierze przez wnioskodawcę oraz jego poprzedników prawnych, a nadto okoliczność związaną z upływem czasu niezbędnego do zasiedzenia (przerwanie terminu zasiedzenia nastąpiło w wyniku złożenia wniosku o ustanowienie służebności przesyłu przez uczestników w sprawie I Ns 317/13).

Uczestnicy wskazali, że zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa przedsiębiorstwa państwowego nie można uznać w okresie od 1 lutego 1989r. za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej. Oznacza to, że niedopuszczalne jest zaliczanie posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe wykonywanego przed tą datą do okresu potrzebnego do nabycia służebności przez zasiedzenie przez następcę prawnego tego przedsiębiorstwa.

Właścicielem gruntu obecnie oraz w czasie budowy urządzeń przesyłowych, których dotyczy wnioski, była Gmina G., nie zaś Skarb Państwa. Brak protestu uczestników co do posadowienia urządzeń przesyłowych nie może w ich ocenie wskazywać na istnienie dobrej wiary po stronie wnioskodawcy. Nadto w ocenie uczestników do okresu posiadania służebności przesyłu prowadzącego do zasiedzenia nie można wliczyć okresu posiadania służebności, który przed dniem 3 sierpnia 2008 roku uzasadniał nabycie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Wnioskodawca w swoim piśmie procesowym z dnia 12 grudnia 2015 r. wskazał, iż w czasie budowy spornych urządzeń przesyłowych właścicielem gruntu był Skarb Państwa. Dopiero z dniem 27 maja 1990 r. nieruchomość gruntowa stała

się mieniem Gminy G.. Bieg 30-letniego terminu zasiedzenia służebności dla wnioskodawcy będącego posiadaczem w dobrej wierze rozpoczął się najwcześniej z dniem 01 lutego 1989 roku.

Postanowieniem z dnia 02 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania Gminę G.. (k. 211)

Gmina G. wniosła o oddalenie wniosku oraz o zasądzenie kosztów postępowania od wnioskodawcy na rzecz uczestników postępowania, przy uwzględnieniu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Dla uzasadnienia swojego stanowiska wskazała, iż wnioskodawca pozostaje w złej wierze, a zatem wymagany termin zasiedzenia jeszcze nie upłynął. Zarówno uczestnicy, jak i Gmina G. nie składali bowiem wnioskodawcy oświadczenia o możliwości nieodpłatnego korzystania z nieruchomości gruntowej. (k.219-220)

W piśmie procesowym, stanowiącym załącznik do protokołu rozprawy z dnia 13 stycznia 2016 r., uczestnicy podnieśli nadto, że wnioskodawca nie udowodnił przeniesienia posiadania służebności, przejęcia urzędzeń przesyłowych od poprzednika prawnego.

Przed Sądem Rejonowym w Goleniowie, w sprawie z wniosku K. R. oraz L. R. (1), zawisł spór o ustanowienie służebności przesyłu, zarejestrowany pod sygn. akt I Ns 317/13 (wpływ 23 maja 2013 r.), które to postępowanie, z uwagi na niniejszą sprawę o zasiedzenie, zostało zawieszono do czasu rozstrzygnięcia niniejszej sprawy o zasiedzenie.

Sąd Rejonowy ustalił, następujący stan faktyczny:

Uczestnicy postępowania K. i L. małżonkowie R. są na zasadzie małżeńskiej wspólności ustawowej współużytkownikami wieczystymi działki nr (...) o powierzchni 0,0553 ha, położonej w miejscowości P. nr 31, gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) i właścicielami budynku mieszkalnego wybudowanego na tej działce przy ulicy (...). Obecnym właścicielem gruntu jest Gmina G..

Na podstawie decyzji Naczelnika Miasta i Gminy G. z dnia 30 stycznia 1989 roku grunt państwowy, stanowiący działkę położoną w P. nr 31, numer geodezyjny (...), oznaczoną w księdze wieczystej KW nr (...) został oddany w użytkowanie wieczyste na rzecz C. M..

W dniu 05 lipca 1989 roku została zawarta pomiędzy Skarbem Państwa – Naczelnikiem Miasta i Gminy G. a C. M. umowa o ustanowienie użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w P. nr 31, gmina G., stanowiącej działkę o nr (...), wpisanej w księdze wieczystej KW nr (...) na rzecz Skarbu Państwa. Opiszana powyżej działka oddana została w wieczyste użytkowanie celem wniesienia na niej domu mieszkalnego jednorodzinnego, wolno stojącego, parterowego w mieszkalnym poddaszem.

Umową zamiany zawartą w formie aktu notarialnego Rep. A nr (...) w dniu 12 lipca 1991 r. C. M. przeniósł na rzecz L. i K. małżonków R. wieczyste użytkowanie opisaną wyżej działki. C. M. oświadczył, że na działce wykonał wykop pod fundamenty.

W dniu 04 listopada 1992 roku w księdze wieczystej prowadzonej dla opisaną wyżej nieruchomości pod numerem KW (...) w dziale II w miejsce Skarbu Państwa wpisano Gminę i Miasto G..

Dowody:

- wypis z rejestru gruntów – k. 22,
- wyrys z mapy ewidencyjnej – k. 13-14,
- zeznania uczestnika L. R. (2) – k. 225-226,
- dokumenty znajdujące się w księdze wieczystej KW nr (...).

W trakcie oględzin biegli z zakresu geodezji oraz instalacji urządzeń elektro-energetycznych stwierdzili, iż na działce gruntu nr (...), od wschodniej strony, usytuowany jest słup żelbetonowy, na którym założona jest linia elektroenergetyczna 0,4 kV z czterema przewodami.

Właścicielem i użytkownikiem ww. urządzeń energetycznych jest wnioskodawca. Powyższa infrastruktura elektroenergetyczna powstawała na nieruchomości uczestników w 1990 r. Nieprzerwanie od czasu posadowienia linia ta jest wykorzystywana przez wnioskodawcę, a wcześniej jego poprzedników prawnych, do przesyłu energii elektrycznej celem zasilania odbiorców. Wchodzi ona w skład przedsiębiorstwa energetycznego jako majątek trwały.

Urządzenia infrastruktury elektroenergetycznej są i były eksploatowane przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., jak i poprzedników prawnych spółki. Korzystanie głównie polega na eksploatacji, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji oraz na remontach w razie potrzeby, czy usuwaniu awarii, czy wymianie urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, co wymaga wstępu na nieruchomość uczestników w celu wykonania ww. prac. W trakcie eksploatacji przeprowadza się także oględziny. Oględziny polegają na pieszym przejściu pracownika energetyki wzdłuż linii. Na podstawie oględzin ustala się następnie czy konieczne jest wykonanie jakichś prac czy napraw przy danej linii.

Dowody:

- tabela środków trwałych – k. 25-26,
- protokoły – k. 29-31,
- zeznania świadka W. P. – k. 224-224 v.,
- zeznania świadka K. D. – k. 224 v.,
- opinia biegłego geodety z dnia 21.10.2014 r. – k. 246-258.

W dniu 20 listopada 1991 r. odbiorca L. R. (2) zgłosił wniosek o dostarczanie energii elektrycznej do nieruchomości opisanej jako plac budowy P. 122 dla celów budowlanych. Zawarta została umowa nr (...) o dostarczanie energii elektrycznej.

Kolejno dnia 24 kwietnia 2001 r. pomiędzy L. R. (2) a (...) S.A. zawarta została umowa nr (...) w przedmiocie sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych. (...) elektryczna miała być dostarczana na plac budowy przy ul. (...) w P..

Umowa – zgłoszenie nr (...) z dnia 07.01.1990 r. oraz umowa nr (...) w przedmiocie sprzedaży energii elektrycznej dotyczyły sąsiedniej działki położonej przy ul. (...), numer geodezyjny parceli 125.

Dowody:

- umowa – zgłoszenie nr (...) – k. 32,
- wniosek o sprawdzenie instalacji – k. 33,
- umowa z dnia 24.04.2001 r. – k. 34-37,
- umowa – zgłoszenie nr (...) – k. 38
- wniosek o sprawdzenie instalacji – k.39,
- umowa nr (...) – k. 40-41.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest bezpośrednim sukcesorem prawnym państwowych jednostek organizacyjnych, które wybudowały i użytkowały linie energetyczną.

Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością powstało na skutek licznych przekształceń po stronie jej poprzedników prawnych. (...) jest następcą prawnym utworzonego w 1952 roku Zakładu (...), który funkcjonował jako przedsiębiorstwo państwowe. W kolejnych latach następowały zmiany nazwy przedsiębiorstwa, w 1958 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe o nazwie Zakłady (...), następnie Zachodni O. Energetyczny P., w skład którego wszedł Zakład (...) w S., a następnie Zakład (...) w S. Przedsiębiorstwo Państwowe.

Przedsiębiorstwo to zostało przekształcone w spółkę prawa handlowego w trybie ustawy z 5 lutego 1992 roku o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych, pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna w S.. Spółka ta przejęła wszelkie prawa majątkowe i niemajątkowe przedsiębiorstwa państwowego, w tym także prawo do sieci energetycznych. Następnie, po zmianie firmy, w dniu 17 grudnia 2002 roku spółki (...), (...) i inne połączyły się przez przeniesienie całych majątków na (...), która zmieniła nazwę na Grupa (...) S.A., a od 13 października 2004 roku, (...) S.A.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, na mocy umowy z dnia 30 czerwca 2007 roku, nabył od (...) S.A. z siedzibą w P. zorganizowaną część przedsiębiorstwa. W ramach tejże umowy na (...) Operator przeszła własność wszelkich urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej należących dotychczas do (...) S.A. Powyższe przekształcenie/wydzielenie wynikało z decyzji ustawodawcy co do rozdzielenia działalności dystrybucyjnej od sprzedaży energii elektrycznej. W wykonaniu powyższego nakazu ustawodawcy, cały majątek służący do doprowadzania energii elektrycznej do odbiorców (tj. urządzenia infrastruktury elektroenergetycznej), stanowiący dotychczas własność (...) S.A., został wniesiony do majątku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P..

Dowody:

- dokumentacja dotycząca przekształceń i następstw prawnych – k. 42-163.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Podstawą ustaleń faktycznych były między innymi dokumenty przedstawione przez strony, których treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd również nie znalazł podstaw do zakwestionowania któregośkolwiek dokumentu. Strony z treści tych dokumentów wywodziły jednakże różne skutki co do zasadności żądania wniosku.

Żądaniem wniosku w niniejszej sprawie było ostatecznie stwierdzenie zasiedzenia przez wnioskodawcę służebności przesyłu na prawie wieczystego użytkowania.

W związku z tym na wstępie wskazać należy, że w sprawie III CZP 5/15 Sąd Najwyższy, z odwołaniem się do licznych wcześniejszych orzeczeń, potwierdził możliwość ustanowienia służebności na prawie użytkowania wieczystego. Odniósł się także do postanowienia III CSK 174/13 wskazując, że błędnie odczytano jego znaczenie, Sąd Najwyższy w tym orzeczeniu bowiem negatywnie odniósł się do ustanowienia służebności przesyłu na prawie użytkowania wieczystego tylko w takiej sytuacji, gdy prawem tym mogłaby być obciążona sama nieruchomość. Stwierdził, iż taka ocena nie stanowi odstępstwa od przedstawionego stanowiska judykatury, że służebnością gruntową może być obciążona nie tylko nieruchomość gruntowa, ale i użytkowanie wieczyste gruntu oraz że służebność taka może być ustanowiona na rzecz użytkownika wieczystego.

W niniejszej sprawie bezsporne było pomiędzy stronami postępowania, że w dniu 05 lipca 1989 roku została zawarta pomiędzy Skarbem Państwa – Naczelnikiem Miasta i Gminy G. a C. M. umowa o ustanowienie użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w P. nr 31, gmina G., stanowiącej działkę o nr (...). K. i L. małżonkowie R. są na zasadzie małżeńskiej wspólności ustawowej współużytkownikami wieczystymi działki nr (...) o powierzchni

0,0553 ha, położonej w miejscowości P. nr 31, gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) i właścicielami budynku mieszkalnego wybudowanego na tej działce przy ulicy (...), a nadto to, że na opisaną powyżej nieruchomości wnioskodawca posiada posadowioną przez jego poprzedników prawnych infrastrukturę elektroenergetyczną w postaci linii napowietrznej nn-0,4 kV wraz z jednym słupem ŻN, przyłącza kablowego do budynku nr (...).

Od dnia 3 sierpnia 2008 r. zgodnie z treścią art. 305 § 1 k.c. nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Zasiedzenie służebności przesyłu jest możliwe pod warunkiem, że polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia (art. 292 zd. 1 k.c.). Warunkiem zasiedzenia służebności jest jej nieprzerwane posiadanie przez okres określony ustawą. Terminy zasiedzenia nieruchomości oraz służebności wynosiły, przed nowelizacją kodeksu cywilnego dokonaną ustawą z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 55 poz. 321) obowiązującą od 1 października 1990 r., 20 lat w przypadku gdy posiadanie zostało uzyskane w złej wierze i 10 lat gdy posiadanie uzyskano w dobrej wierze. Wskutek nowelizacji dokonanej ustawą z dnia z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 55 poz. 321) obowiązującą od 1 października 1990 r. terminy te wydłużono odpowiednio do 30 i 20 lat, a zgodnie z przepisem przejściowym jeżeli przed jej wejściem w życie dotychczasowe terminy zasiedzenia nie minęły, należy stosować przepisy nowe.

Urządzenia energetyczne, których dotyczy wnioski zostały wybudowane w roku 1990, i były eksploatowane przynajmniej od 30 września 1990 r. (umowa zawartej przez K. A. o dostarczanie energii do działki P. 125 (sąsiednia działka) i wniosek o sprawdzenie instalacji odbiorczej) w związku z czym o jej posiadaniu (korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia) można mówić niewątpliwie od 30 września 1990 r. Następnie w listopadzie 1991 r. także uczestnicy zawarli umowę o dostarczanie energii elektrycznej. Sam fakt przesyłu energii jest wystarczający do uznania, że linia była eksploatowana (wykorzystywana). Można więc mówić o wykorzystywaniu nieruchomości obciążonej, oraz o ograniczeniu jej właściciela nieruchomości w możliwości wykonywania w stosunku do niej określonych działań (art. 285 § 1 k.c.). Przesyłanie energii odbywa się stale. Te czynności zaś zdaniem Sądu odpowiadają treści służebności przesyłu, która w niniejszej sprawie sprowadza się do umożliwienia właścicielowi nieruchomości władnącej do wykonywania określonych uprawnień do spornej nieruchomości (pozostawienie istniejących urządzeń i ich wykorzystywania w celu dostarczania prądu odbiorcom oraz możliwość ich konserwacji i napraw), a właścicielowi nieruchomości obciążonej nakazania znoszenia takiego korzystania przez wnioskodawcę. Ponadto kontrole linii polegające na ich oględzinach są czynnościami zaplanowanymi wykonywanymi co roku (choć w niniejszej sprawie odbywały się bez wchodzenia na grunt uczestników).

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że na nieruchomości uczestników niewątpliwie znajdują się urządzenia elektroenergetyczne, które obecnie są wykorzystywane przez wnioskodawcę.

Zostały one wprawdzie wybudowane staraniem poprzedniego właściciela tych gruntów, ale następnie zostały przekazane poprzednikom prawnym wnioskodawcy i przez wnioskodawcę są wykorzystywane w celu przesyłania energii elektrycznej. Tym samym zdaniem Sądu istniejące na spornej działce urządzenia elektroenergetyczne spełniają warunki, jakim winy odpowiadać trwałe i widoczne urządzenia, o których mowa w art. 292 kc.

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu uznać należy, iż wnioskodawca, posiadał nieruchomość uczestników w taki sposób, że mogło to prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej. Podkreślić bowiem należy, iż posiadania w przypadku zasiedzenia służebności gruntowej nie można utożsamiać z posiadaniem samoistnym nieruchomości, albowiem takie wymagane jest jedynie przy zasiedzeniu własności nieruchomości. Przy zasiedzeniu służebności wnioskodawca musi posiadać cudzą nieruchomość w takim zakresie, jaki odpowiada treści służebności gruntowej, którą chce zasiedzieć. Wnioskodawca zaś i jego poprzednicy prawni eksploatowali ją poprzez wykorzystywanie jej do przesyłania energii elektrycznej do swoich odbiorców.

Poczynienie pozytywnych ustaleń co do istnienia dwóch wyżej omówionych przesłanek zasiedzenia służebności przesyłu, tj. posiadania nieruchomości w zakresie służebności przesyłu przejawiające się korzystaniem z trwałego i widocznego urządzenia wzniesionego na cudzym gruncie powoduje, iż koniecznym staje się rozważenie dalszej przesłanki zasiedzenia służebności w postaci upływu czasu niezbędnego do zasiedzenia i związanej z tą przesłanką dobrej lub złej wiary posiadacza służebności.

Zgodnie z treścią art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. do zasiedzenia służebności może dojść, jeżeli wnioskodawca posiadał służebność gruntową (korzystał z widocznego i trwałego urządzenia) przez okres 20 lat, jeżeli był posiadaczem w dobrej wierze. W sytuacji, gdyby posiadanie to uzyskał w złej wierze okres niezbędny do zasiedzenia służebności wynosi 30 lat. Koniecznym więc było ustalenie, czy wnioskodawca posiadał tą służebność w dobrej wierze.

Dobra wiara to uzasadnione okolicznościami przekonanie przedsiębiorcy, że jest uprawniony do korzystania z cudzej własności bez obowiązku zawarcia odrębnej umowy, czy też ponoszenia opłat. Owo przekonanie musi mieć konkretną podstawę faktyczną, zdarzenie które u przeciętnego przedsiębiorcy wywołałoby poczucie, że może korzystać z cudzej własności nieodpłatnie. Dobrą wiarę uzasadnia przede wszystkim zgoda właściciela wyrażona na wybudowanie urządzeń oraz dostęp do nich w celu eksploatacji. Sama zgoda na wybudowanie i późniejsze milczenie właściciela co do zasady nie daje podstaw dla dobrej wiary. Specyficznym przypadkiem jest budowa urządzeń przesyłowych na gruncie Skarbu Państwa przed 1 lutym 1989 r. Można bronić stanowiska, iż w takich okolicznościach posiadanie służebności, które rozpoczyna się z chwilą zniesienia niepodzielnej własności państwowej, jest posiadaniem w dobrej wierze. Jako podstawę dobrej wiary Sąd Najwyższy przyjmował także budowę urządzeń i korzystanie z nieruchomości na podstawie przepisów o powszechnej elektryfikacji. Rozstrzygającym momentem dla oceny dobrej, czy złej wiary posiadacza jest data uzyskania posiadania. Późniejsze zmiany świadomości posiadacza pozostają bez wpływu na tę ocenę i w konsekwencji na długość okresu niezbędnego do tego pierwotnego sposobu nabycia prawa rzeczowego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2003 r., III CZP 35/03, Prok. i Pr. – wkł. 2004, nr 2, s. 32). O przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2010 r., III CSK 57/10, LEX nr 852661).

W niniejszej sprawie sieć elektroenergetyczna posadowiona na nieruchomości będącej przedmiotem użytkowania wieczystego uczestników powstała w roku 1990 r. W tym czasie nieruchomość położona w P. nr 31, gmina G., stanowiącej działkę o nr (...) była w użytkowaniu wieczystym C. M.. Opisana powyżej działka oddana została w wieczyste użytkowanie celem wniesienia na niej domu mieszkalnego jednorodzinne, wolno stojącego, parterowego w mieszkalnym poddaszem. C. M. nie zgłaszał wniosku o przyłączenie do sieci energetycznej, ani w żaden inny sposób nie wyrażał zgody na posadowienie na jego działce słupa energetycznego.

Zdaniem Sądu orzekającego w niniejszej sprawie nie można wnioskodawcy przypisać dobrej wiary w posiadaniu tej służebności. Wprawdzie zgodnie z treścią art. 7 kc istnienie dobrej wiary domniemuje się, niemniej jest to domniemanie wzruszalne. Uczestnicy zaś podnieśli w odpowiedzi na wniosek, iż takiej dobrej wiary nie można przypisać wnioskodawcy. Wnioskodawca nie wskazał, na jakiej podstawie rozpoczął budowę posadowionych na gruncie uczestników urządzeń elektroenergetycznych, a w szczególności nie przedłożył żadnego dowodu, że poprzednik prawny uczestników (poprzedni właściciele zajętej nieruchomości) wyrazili zgodę na wybudowanie urządzeń i korzystanie z tej nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, a który mógłby powodować, że wnioskodawca, a w zasadzie jego poprzednik, mógł mieć uzasadnione przekonanie, iż przysługuje mu prawo do władania nieruchomością uczestników w zakresie korzystania z urządzeń elektroenergetycznych. Należy podkreślić, że do wybudowania sieci doszło w roku 1990, po przemianach ustrojowych, gdy do prawa własności zaczęto przywiązywać inną wagę niż w czasach socjalizmu. Prawo wieczystego użytkowania było ujawnione w księdze wieczystej zatem w tych okolicznościach organ zarządzający Zakładem (...) o braku prawa do nieruchomości wiedział, albo powinien był wiedzieć jako profesjonalista. Tym samym uznać, należy, iż w niniejszej sprawie brak jest jakichkolwiek okoliczności, które mogłyby powodować, iż wnioskodawca mógł mieć usprawiedliwione przekonanie,

że przysługuje mu możliwość korzystania z gruntów uczestników. To zaś powoduje, iż nie jest możliwym przyjęcie dobrej wiary w posiadaniu przez wnioskodawcę spornej służebności.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione przesłanki do nabycia służebności gruntowej obciążającej nieruchomości uczestników, a sprowadzającej się do korzystania z ich działki przez wnioskodawcę w zakresie określonym we wniosku, albowiem wnioskodawca pozostawał w posiadaniu tej służebności przez zbyt krótki czas, który przy przyjęciu złej wiary – nie mógł prowadzić do stwierdzenia zasiedzenia. Tylko bowiem odpowiednio długie posiadanie służebności gruntowej i związane z tym korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia może prowadzić do nabycia takiej służebności przez zasiedzenie. W związku z tym Sąd oddalił wniosek (...) Spółki Akcyjnej w P. o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej bliżej opisanej we wniosku.

W punkcie III z kolei Sąd orzekł o nieuiszczonych kosztach sądowych w postaci wydatków na poczet opinii biegłego stosownie do art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 § 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. nr 90, poz. 594 ze zm.), obciążając nimi wnioskodawcę, jako przegrywającego niniejszy spór w całości.

W postępowaniu nieprocesowym obowiązuje zasada ponoszenia przez każdego uczestnika postępowania wszystkich kosztów, jakie związane są z jego udziałem w sprawie. Z zasady tej wynika w sposób jednoznaczny, iż nie istnieje pomiędzy uczestnikami postępowania nieprocesowego obowiązek zwrotu kosztów. Każdy uczestnik ponosi natomiast koszty związane z poszczególnymi czynnościami, których dokonał, koszty związane z jego działaniem oraz koszty związane z czynnościami sądu podjętymi w jego interesie. Od tej zasady przepis art. 520 § 2 i § 3 k.p.c. przewiduje wyjątki.

I tak zgodnie z art. 520 § 2 k.p.c. sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości, jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania, lub interesy ich są sprzeczne. Z kolei z § 3 powołanego wyżej przepisu wynika, iż w sytuacji, gdy interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika.

Należy przy tym podkreślić, że sytuacja w postępowaniu nieprocesowym jest inna niż w procesie, w którym przegranie sprawy z reguły wywołuje skutek w postaci obowiązku zwrotu kosztów. Wynika to wprost z zawartego w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. wyrażenia „sąd może”. W postępowaniu nieprocesowym sąd ma więc możliwość oceny, czy rodzaj sprawy, jej okoliczności, wątpliwość występujących w niej zagadnień prawnych czyniły i w jakim zakresie nietrafność lub nawet oczywistą niesłuszność stanowiska kogoś z uczestników w tym sensie „przegrywającego sprawę” i w zależności od tej oceny odmówić zasądzenia albo zasądzić zwrot kosztów. Rozwiązanie to jest elastyczne i uwzględnia różnorodność spraw rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r., I CZ 148/12, OSNC-ZD 2013/2/45).

Istnieją zaś takie sprawy rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym, w których interesy stron są z natury rzeczy sprzeczne. Do takich spraw należą w szczególności sprawy o stwierdzenie nabycia własności rzeczy przez zasiedzenie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2011 r., III CZ 27/11, niepubl.), którą to zasadę należy analogicznie zastosować do przedmiotu niniejszej sprawy.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c., uznając, że interesy uczestników postępowania były ze sobą sprzeczne (uczestnicy postępowania wnosili o oddalenie wniosku, kwestionując samą zasadę żądań). Skoro więc wniosek został oddalony w całości, to wnioskodawca powinien zwrócić uczestnikom postępowania poniesione przez nich koszty.

Zatem o kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. zasądzając od wnioskodawcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na rzecz uczestników postępowania L. R. (2), K. R. kwotę w wysokości 240 zł, tytułem wynagrodzenia radcy prawnego w kwocie 240 zł za prowadzenie sprawy (§ 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28

września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu; Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Sąd odstąpił od rozliczania kosztów postępowania wobec G. G. uznając, iż po stronie tego uczestnika nie powstały żadne koszty związane z udziałem w niniejszym postępowaniu.

Mając zatem na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt II postanowienia.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)